

FAGLIG SLUTTRAPORT FOR FHF PROSJEKT 90105
FORMIDLING AV KORREKT FANGSTBEHANDLING

Margareth Kjerstad
16.03.2016

Sammendrag

Den overordnede målsetningen med prosjektet var å oppnå økt kvalitet og prisnivå på norsk fisk ved å lære fiskerne korrekt fangstbehandling. Vurdering av kvalitet er ofte subjektiv. I vårt utviklingsarbeid er det utarbeidet mange typer faglig informasjonsmaterieell for å illustrere korrekt fangstbehandling. Det er trykt opp undervisningshefte, faktark, DVD og etablert egen nettside fangstbehandling.no. Målet var at undervisningsmateriellet skulle bidra til en felles forståelse av kvalitet og konsekvensene av feil fangstbehandling. Det er gjennomført flere delprosjekter over mange år for å utarbeide og videreutvikle undervisningsmateriellet.

Undervisningsmateriellet som ble utarbeidet har vært populært og har blitt benyttet i opplæring både om bord i fiskebåter, på kurs i fangstbehandling og i undervisningssektoren. Målsetningen med dette prosjektet har vært å revidere og trykke et nytt opplag av undervisningsmateriellet og gjennomføre informasjonsformidling gjennom nettsida «Fangstbehandling.no».

1. Innledning

Norske fiskefartøy er moderne og har de beste forutsetningene for å produsere fisk av høy kvalitet. En ser likevel at enkelte slurver i fangstbehandlinga. Korrekt fangstbehandling er viktig både ut i fra et kvalitetsaspekt og for lønnsomheten for mannskap og rederi. Tap av kvalitet kan ikke rettes opp igjen. Det er derfor viktig å håndtere fisken forsiktig i fangst- og produksjonsprosessen. I en markedssituasjon med økt konkurranse og stort tilbud av billig hvitfisk, er kvalitet på norsk fisk trolig vårt viktigste fortrinn i markedet. For å kunne utnytte dette fortrinnet må norske produsenter og leverandører levere jevn god kvalitet og opparbeide tillit i markedet. God kvalitet er derfor nøkkelen for å lykkes.

I 2009 avsluttet Møreforsking FHF prosjektet "Optimal fangstbehandling av hvitfisk og biprodukter". I løpet av prosjektet ble det utviklet et 28-siders undervisningshefte og 11 fakta ark som viser hvordan en skal ivareta kvaliteten og gjennomføre korrekt fangstbehandling fra håndtering i redskap til lossing. Materiellet er utarbeidet med faglig forankring i fagbøker, forskrifter, litteratur, informasjonshefter og praktiske erfaringer. Undervisningsheftet er illustrert med unike bilder på hvordan fisken skal produseres, hvordan feil oppstår og hvilke konsekvenser dette har på sluttproduktet. Informasjonsmateriellet har vært så populært at lageret er tomt og det er behov for et nytt opplag.

I 2011 fikk Møreforsking innvilget FHF prosjekt 900671 «Produksjon av fisk om bord i fiskefartøy» hvor en å utarbeidet en engelsk video og utvikle nettsida «Fangstbehandling.no». Nettsida inneholder alt undervisningsmaterieell som er utviklet og norsk og engelsk video er delt inn i underkapittel.

Undervisningsmateriellet er utarbeidet i samarbeid med Møreforsking Ålesund, Ålesund Videregående skole, SUROFI, Møre og Romsdal Fiskarlag og utvalgte rederi og eksportører. Utviklingsarbeidet har vært finansiert gjennom FHF og VRI midler. Margareth Kjerstad ved Møreforsking har vært prosjektleder.

2. Problemstilling og formål

Den overordnede målsetningen med prosjektet er å oppnå økt kvalitet og prisnivå på norsk fisk ved å lære fiskerne korrekt fangstbehandling. Målsetningen med prosjektet er å trykke opp undervisningsmaterieell «Produksjon av fiske om bord i fiskefartøy» i nytt opplag. Et annet delmål var informasjonsformidling gjennom nettsida Fangstbehandling.no.

Korrekt fangstbehandling er viktig ut fra et kvalitetsaspekt og for å sikre økt lønnsomheten for mannskap, rederi og fiskeindustri. Prosjektet fokuserer på bærekraft i form av bedre ressursutnyttelse og forbedret kvalitet på råstoffet om bord i fiskebåtene og i landindustrien.

Materiellet skal bl.a. brukes i kursvirksomhet i fangstbehandling for fiskere. Materiellet benyttes aktivt ombord i fiskebåtene og i undervisningssammenheng i videregående skoler. Nytt informasjonsmaterieell kan gi økt interesse og forståelse for viktigheten med å ivareta kvalitet i fangstbehandlingen.

3. Prosjektgjennomføring

Et nytt internasjonalt regelverk har trådt i kraft for merking av fiskeprodukter. I revidering av undervisningsheftet ble informasjonen om prodsyrer for merking endret for å ivareta denne endringen. Mindre revideringer i tekst og skifting av noen bilder ble utført før det nye opplaget ble ferdigstilt. Hatlehols Trykkeri har trykt opp et reopplag av permer, faktaark og undervisningshefter. Det er trykt opp 500 permer og faktaark og 1000 undervisningshefter. Faktaarkene er trykt i laminert plast, slik at de tåler å håndteres under produksjonen. Sunnmøre og Romsdal Fiskesalgslag har tatt på seg ansvaret med å distribuere informasjonsmateriellet til brukerne.

4. Oppnådde resultater, diskusjon og konklusjon

Prosjektresultatene bidrar til FHF's visjon om bærekraftig og lønnsom sjømatnæring i vekst, ved å produsere sjømatprodukter av optimal kvalitet.

Undervisningsmaterieell

Et nytt opplag av hefter og permer er trykt opp. Mange har å benytte informasjonsmateriellet. Flere filmklipp er for eksempel benyttet i Kunnskapsfilm, en opplæringsplattform i regi av Næring og Miljødepartementet. Marint Kompetansesenter har også fått tilgang til å bruke hele undervisningsmateriellet til kurs hos sine 120 medlemsbedrifter. SUROFI har benyttet undervisningsmateriellet, inkludert nettsida på mange profileringsarenaer. Materialet er delt ut på kvalitetskurs i regi av SUROFI, og blir delt på årsmøter og seminar der SUROFI deltar.

Nettsida fangstbehandling.no

Nettsida fremstår som en enkel opplæringsplattform for å forbedre fiskekvaliteten og lønnsomheten i fiskerinæringen. For å gjøre dette så praktisk som mulig er filmen er delt opp i kapitler, slik at en kan se det kapittelet som er relevant.

SUROFI og Høgskulen i Volda har hatt ansvaret for den tekniske drifta av nettsida Fangstbehandling.no, og det finnes en link til sida fra SUROFI's hjemmeside. Det er et ønske fra

styringsgruppen å videreutvikle nettsida med mer informasjon om kvalitet og korrekt fangst-behandling.

Konklusjon

Undervisningsmateriellet er ferdig utviklet og godt innarbeidet både i fiskeflåten og i den videregående fagopplæringen. At det nå er behov for å trykke opp materiellet i et nytt opplag er et tegn på at det er etterspørsel etter produktene og at brukerne er fornøyde med resultatet.

5. Leveranser

- Reopplag av undervisningsmateriell drifting av Fangstbehandling.no.
- Referat styringsgruppemøte, prosjektslutt; 01.03.2016.
- Administrativ sluttrapport; 14.03.2016
- Faglig sluttrapport; 14.03.2016